

Nacionalno planiranje koči prekogranične energetske koristi

Globalna nestašica gasa čini preostale evropske elektrane na ugalj profitabilnim

Razvodnjavanje ciljeva

Evropski parlament izglasao trogodišnje odlaganje primene pravila EU o metanu

Evropski parlament zauzima srednji stav o besplatnim EUA dozvolama za industriju

Višegradska grupa želi veću fleksibilnost u korišćenju fondova EU za podršku industriji

Lideri EU zahtevaju zajedničko delovanje radi suzbijanja vrtoglavog rasta cena energenata

SADRŽAJ

Lideri EU zahtevaju zajedničko delovanje radi suzbijanja vrtoglavog rasta cena energenata	OVDE
Evropa razmatra mere uštede energije	OVDE
Evropski parlament izglasao trogodišnje odlaganje primene pravila EU o metanu	OVDE
Evropski parlament zauzima srednji stav o besplatnim EUA dozvolama za industriju	OVDE
Danska, Švedska i Finska odbacuju razvodnjavanje pravila za tržište ugljenika EU	OVDE
Potražnja za električnom energijom u Evropi ponovo raste – IEA	OVDE
Nacionalno planiranje koči prekogranične energetske koristi	OVDE
Italija postigla dogovor sa EU o merama za ograničavanje uticaja cena gasa na račune struje	OVDE
Cene gasa blizu 100 evra/MWh	OVDE
Određivanje cene CO2 u EU mora ostati pristupačno, inače će sistem propasti, CEO Vitola	OVDE
Kako evropske akcije mogu da prebrode više cene energenata / Rojters	OVDE
Višegradska grupa želi veću fleksibilnost u korišćenju fondova EU za podršku industriji	OVDE
Italijanska uredba o energetici ide na proveru u okviru pravila EU o državnoj pomoći	OVDE
Italija povećava faktore umanjenja kapaciteta za baterije za tržište kapaciteta 2028. godine	OVDE
Poljski energetski regulator traži šire izuzetke od pravila EU o skladištima energije	OVDE
Globalna nestašica gasa čini preostale evropske termoelektre na uglj profitabilnim	OVDE
Planovi za nove projekte na uglj znatno premašuju broj odustajanja	OVDE
Rast cena uglja u EU ograničen ograničenim proizvodnim kapacitetima	OVDE
Šta se u EU smatra čistom energijom?	OVDE
Bugarska iznenađujući lider u Evropi na polju skladištenja energije u baterijama	OVDE
Domaćinstva u Britaniji rizikuju veće račune za energiju zbog zaštite snabdevača od propasti.....	OVDE
Estonsko antimonopolsko telo kaznilo kompaniju Futugrid zbog manipulacije tržištem struje	OVDE
Vesti ukratko	OVDE

Lideri EU zahtevaju zajedničko delovanje radi suzbijanja vrtoglavog rasta cena energenata

BRISSEL - Lideri zemalja članica EU uputili su poziv Evropskoj komisiji da hitno predloži koordinisane mere kako bi se zauzdale vrtoglave cene energenata, olakšali troškovi za domaćinstva i privredu, i ojačale zalihe goriva.

Samit (15/16 oktobar) je završen bez usvajanja opšte suspenzije cena ugljenika ili uvođenja zajedničkog ograničenja (granične cene) struje na nivou cele EU. Lideri su umesto toga zatražili od Evropske komisije da pripremi ažuriranu procenu uticaja i zaštitnih mehanizama za potrošače.

Kako izveštava **Euronews**, razmatraju se inicijative poput dobrovoljnog udruživanja i zajedničke kupovine energenata radi snižavanja cena.

Podržano je produženje privremene državne pomoći za industrijske sektore koji su najviše pogođeni krizom, kao i rad na efikasnosti rafinerija.

Iako postoji saglasnost da je situacija ozbiljna, pojedine zemlje (poput Grčke) smatrale su da zaključci samita ne reflektuju dovoljno hitnost situacije, dok su se vođene rasprave i oko fleksibilnosti za uvođenje privremenih nacionalnih mera podrške.

Evropa razmatra mere uštede energije

BRISSEL - Zbog zatvaranja strateškog Hormušskog moreuza i rasta cena energenata izazvanih krizom na Bliskom istoku, ministri energetike Evropske unije razmatraju ovih dana dobrovoljne ili obavezne mere smanjenja potrošnje energije (poput smanjenja energije za grejanje/hlađenje poslovnih zgrada, potencijalnog ograničenja brzine na autoputevima, podsticanja rada od kuće i smanjenja vazdušnog saobraćaja), piše 22. oktobra **Euronews**, pozivajući se na dokument Saveta Evrope u koji je imao uvid.

Brisel radi na kratkoročnim i ciljanim merama pomoći (poput podrške članicama da smanje poreze na električnu energiju i zaštite domaćinstva od skoka cena), uz istovremeno oslanjanje na obnovljive izvore energije koji su značajno porasli u odnosu na prethodne godine.

Umesto direktnih, restriktivnih blokada privrede kao u vreme ranijih kriza, Brisel je usmeren na ciljanu finansijsku zaštitu:

Smanjenje poreza i nameta na električnu energiju: Državama je omogućeno da privremeno snize poreze i takse na struju kako bi direktno rasteretile račune domaćinstava i privrede.

Uvođenje socijalnih šema i energetske kupovine za ugrožene slojeve stanovništva koji najteže podnose skokove cena.

Fokus na "zelene" alternative, poput olakšavanja prelaska na toplotne pumpe i električna vozila kroz subvencije.

Dokument Saveta ne predlaže konkretna smanjenja potrošnje energije, niti potvrđuje da su se ministri o njima dogovorili. Međutim, on stvara osnovu za procenu spremnosti prestonica zemalja EU da, u slučaju da poremećaji u snabdevanju potraju, preduzmu mere za upravljanje potrošnjom.

Evropski parlament izglasao trogodišnje odlaganje primene pravila EU o metanu

BRISSEL - Evropski parlament je izglasao podršku trogodišnjem odlaganju strogih propisa o praćenju, prijavljivanju i verifikaciji (MRV) emisija metana za uvoznike i proizvođače nafte, gasa i uglja.

Evropski poslanici su podržali duže odlaganje (umesto jednogodišnjeg predloga Evropske komisije) zbog napetosti na energetske tržištima, visokih cena i zabrinutosti za bezbednost snabdevanja energentima, objavljeno je 22. oktobra na **portalu parlamenta**.

Uvoznici sirove nafte, prirodnog gasa i uglja bi imali rok do 31. maja 2031. godine da dokažu da su ugovori o snabdevanju sklopljeni ili obnovljeni nakon 4. avgusta 2024. godine usklađeni sa merama ekvivalentnim pravilima EU.

Obaveza prijavljivanja intenziteta metana za fosilna goriva stavljena na tržište EU pomerena je na 5. avgust 2031. godine.

Produženi rokovi ne važe za energente koji potiču iz zemalja koje su pod sankcijama EU. Za njih nastavljaju da važe postojeći i stroži rokovi kako bi se sprečilo izbegavanje sankcija.

Parlament je usvojio ovaj stav po hitnom postupku, a sledi pregovaranje sa Savetom EU kako bi se definisao konačan tekst zakona.

Evropski parlament zauzima srednji stav o besplatnim EUA dozvolama za industriju

BRISSEL - Evropski parlament je podržao planove da se pojedinim energetske intenzivnim industrijama obezbedi veći broj besplatnih emisijskih kvota, pronalazeći balans između zaštite konkurentnosti domaće industrije i klimatskih ciljeva EU.

Ova odluka dolazi u trenucima kada se evropska industrija suočava sa velikim izazovima, visokim cenama energenata i pritiscima usled

energetske krize. Slične korake su ranije podržale i same države članice EU kroz Savet EU, piše

Quantum Commodity Intelligence.

Besplatne dozvole (EUAs) se dodeljuju kako bi se sprečilo takozvano "curenje ugljenika" (odnosno prelazak kompanija u zemlje van EU sa opuštenijim propisima), a trenutne diskusije se fokusiraju na to kako prilagoditi ove alokacije novim tržišnim okolnostima.

Danska, Švedska i Finska odbacuju razvodnjavanje pravila za tržište ugljenika EU

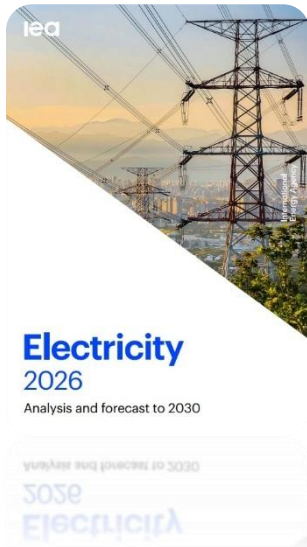
BRISSEL - Premijeri Danske, Švedske i Finske uputili su zajedničko pismo liderima EU, oštro se protiveći bilo kakvom slabljenju ili ublažavanju pravila evropskog tržišta ugljenika, javlja **Brussels Signal**.

Nordijske zemlje naglašavaju da su kompanijama potrebna predvidljiva i pouzdana pravila kako bi se dugoročno investiralo u zelenu tranziciju i smanjila zavisnost od fosilnih goriva, bez podrivanja industrijske dekarbonizacije.

Sa druge strane, usled rasta troškova života i visokih cena energenata, pojedine države (poput Italije, Češke i Estonije) traže olakšice za građane i industriju, uključujući odlaganje ili ublažavanje novih pravila (kao što je ETS2 sistem koji obuhvata grejanje i drumski saobraćaj).

Potražnja za električnom energijom u Evropi ponovo raste – IEA

PARIZ - Potražnja za električnom energijom u Evropi vraća rastu, čime se prekida višegodišnji trend pada ili stagnacije potrošnje struje, pokazuju najnoviji podaci Međunarodne agencije za energiju (IEA), prenosi **Yahoo Finance**.

Rast stope elektrifikacije i procvat centara podataka predstavljaju ključne pokretače ovog novog trenda u potrošnji električne energije u Evropi, koji će u narednim godinama dodatno dobiti na zamahu, usled energetske tranzicije u EU i globalnog razvoja veštačke inteligencije.

Prema dodatnim analizama tržišta, očekuje se da će kapaciteti evropskih data porasti duplo do 2032. godine i premašiti 30 gigavata, što dodatno pojačava pritisak na potražnju za strujom.

Inače, potražnja za električnom energijom u Evropskoj uniji blago je porasla za 0,5% u 2025. godini, što je manje u odnosu na rast od 1,9% zabeležen 2024. godine, prema podacima organizacije Ember, koja se bavi istraživanjima u oblasti čiste energije.

Nacionalno planiranje koči prekogranične energetske koristi

LONDON – Energetski konsultant sa sedištem u Londonu, ARUP, upozorava da isključivo nacionalni pristup planiranju i regulativi usporava razvoj elektroenergetskih mreža, povećava troškove i sprečava optimalnu raspodelu obnovljive energije, prenosi portal **Enlit World**.

Mnoge države planiraju svoju energetska infrastrukturu unutar sopstvenih granica, zanemarujući širi, regionalni ili panevropski kontekst. To dovodi do zagušenja mreže, listi čekanja za priključenje novih izvora i situacije u kojoj se jeftina energija iz obnovljivih izvora ne može efikasno prenositi tamo gde je najpotrebnija, ukazuje se u stručnoj analizi eksperata ARUP-a. Saradnja često propada jer su troškovi izgradnje interkonekcija nacionalni (padaju na teret jedne države), dok se ekonomske i ekološke koristi šire prekogranično.

Inicijative poput Evropskog paketa mreža i strože prekogranične regulative teže ka tome da se planiranje prebaci na viši nivo. Ideja je da se raspodela troškova i regulatorni okviri prilagode tako prate tokove koristi, a ne stroge državne granice, konstatuje ARUP i dodaje:

„Pored planiranja, dugotrajni administrativni postupci i spora birokratija u pojedinačnim zemljama navode se kao glavni razlozi zašto prekogranični infrastrukturni projekti previše kasne u tranziciji ka održivoj energiji do 2030. godine“.

Italija postigla dogovor sa EU o merama za ograničavanje uticaja cena gasa na račune električne energije

RIM - Italija je 16. oktobra saopštila da je postigla dogovor sa vlastima Evropske unije o merama za ograničavanje uticaja izuzetno visokih cena gasa na troškove električne energije za domaćinstva i preduzeća.

Prema saopštenju iz kabineta italijanske premijerke, mere su u potpunosti u skladu sa propisima o državnoj pomoći, a cilj im je da se ublaži uticaj skupog gasa na krajnje cene struje, uz očuvanje ravnopravnih uslova na unutrašnjem tržištu EU.

U samom saopštenju i izveštaju **Rojtersa** precizni finansijski ili tehnički termini samog sporazuma još uvek nisu u potpunosti obelodanjeni.

Kao rezultat ovog sporazuma, Italija će zvanično notifikovati Evropskoj komisiji ove privremene mere, a Komisija će ih razmotriti i oceniti po hitnom postupku.

Ovaj korak dolazi u trenutku kada se lideri EU žestoko spore oko toga kako da zaustave skok troškova energije i zaštite ekonomiju, pri čemu je Italija predvodila i rasprave o fleksibilnijim rešenjima u okviru evropske energetske politike.

Cene gasa blizu 100 evra/MWh

AMSTERDAM - Referentne cene prirodnog gasa u Evropi (fjučersi za novembar u Amstedramu) skočile su iznad 97 evra po megavat-satu (MWh), što je najviši nivo još od energetske krize 2022. godine.

Ovaj cenovni šok za gas odmah se odrazio i na šire tržište struje, pa su npr. mesečni fjučersi za električnu energiju u Francuskoj premašili 200 evra po MWh prvi put od januara 2023. godine.

Određivanje cene CO2 u EU mora ostati pristupačno, inače će sistem propasti, CEO Vitola

LONDON - Prvi čovek energetskog giganta Vitol upozorava da se Evropa nalazi pred osetljivim zadatkom. Iako je sistem oporezivanja ugljen-dioksida (kroz sistem EU ETS) ključan za proces dekarbonizacije, preveliki rast cena emisijih jedinica pretilo da energiju učini preskupom za domaćinstva i industriju, prenosi **S&P Global**.

Ukoliko troškovi emisija ugljenika previše podignu cenu energenata, postoji velika opasnost od političkog pritiska i urušavanja čitavog sistema, naročito u uslovima trenutnih globalnih energetske i geopolitičkih izazova, rekao je Rasel Hardi na Carbon Forward konferenciji u Londonu.

Lideri iz industrije ističu da su tržištu potrebni mehanizmi kontrole ili zaštitni mehanizmi kako troškovi ne bi izmakli kontroli, čime bi se osiguralo da zelena tranzicija ne ugrozi konkurentnost privrede.

Kako evropske akcije mogu da prebrode više cene energenata / Rojters

LONDON - Evropske akcije i berzanski indeksi imaju nekoliko ključnih mehanizama i prednosti zahvaljujući kojima mogu lakše da podnesu udar od rasta cena energenata, piše **Rojters** prenoseći sledeće ocene portfolio menadžera:

Za mnoge velike industrijske kompanije direktni troškovi energije čine samo jednocifreni procenat ukupnih troškova. Prema procenama Deutsche Banke, troškovi energije čine otprilike 1% ukupne prodaje kompanija

koje ulaze u sastav STOXX 600 indeksa.

Sektori koji imaju koristi od viših cena (poput energetike, komunalnih delatnosti i banaka) danas čine znatno veći udeo u zaradi i tržišnoj kapitalizaciji evropskih indeksa nego ranije. Pored toga, prisustvo energetski intenzivnih sektora (poput automobilske industrije, čelika i hemijske industrije) smanjeno je u poređenju sa ranijim godinama.

Velike investicije i kapitalna potrošnja povezana sa veštačkom inteligencijom daju snažnu podršku industrijskim i tehnološkim dobavljačima, što u velikoj meri kompenzuje negativan šok od skoka cena energenata.

Mnoge vodeće evropske kompanije nisu direktno vezane samo za domaću ekonomiju, već ostvaruju veliku većinu prihoda i poslovanja van Evrope, što im smanjuje ranjivost na regionalne energetske krize.

Posle ranijih kriza, kompanije su znatno unapredile upravljanje rizicima, ojačale lance snabdevanja, poboljšale ugovore o nabavci, povećale uvoz tečnog

prirodnog gasa (LNG) i proširile upotrebu obnovljivih izvora energije i mera energetske efikasnosti.

Ipak, analitičari upozoravaju da ostaju određeni rizici – ukoliko visoke cene nafte i gasa potraju duže, negativne posledice bi mogle indirektno da se odraze kroz višu inflaciju, skuplje zaduživanje i slabljenje potražnje.

Višegradaska grupa želi veću fleksibilnost u korišćenju fondova EU za podršku industriji ugroženoj cenama energenata

BRATISLAVA - Višegradaska grupa (V4) (Slovačka, Češka, Mađarska i Poljska) zatražila je 19. oktobra od Evropske unije veću fleksibilnost i privremene izuzeća u korišćenju postojećih evropskih fondova.

Ove istočnoevropske države traže dozvolu da preumere deo svojih sredstava iz kohezionih fondova EU ili fondova za modernizaciju kako bi direktno pomogle domaćoj industriji i preduzećima da se nose sa visokim cenama energenata.

Vlade

žele da izbegnu dugoročno opterećenje sopstvenih državnih kasa kroz subvencije iz sopstvenih budžeta, već teže tome da im EU dozvoli fleksibilnije korišćenje već opredeljenih evropskih resursa za

privremenu pomoć privredi, piše **Rojters**.

Vlade ovih istočnoevropskih zemalja traže takođe od Evropske komisije privremena izuzeća i veću fleksibilnost u primeni strogih pravila i rokova za potpuno napuštanje ruskih energenata (sa krajnjim rokom do 2027. godine).

O ovim predlozima se raspravljalo na sastanku ministara ekonomije i energije zemalja V4 (domaćin je bila Slovačka) uz učešće evropskih zvaničnika, uključujući i EU komesara za energiju.

Italijanska uredba o energetici ide na proveru u okviru pravila EU o državnoj pomoći

RIM/BRISSEL – Vlada Italije i Evropska komisija postigle su 16. oktobra dogovor vezan za privremene mere koje Italija namerava da sprovede vezano za državnu pomoć radi suzbijanja visokih cena energije, prenosi **ANSA**.

Mere su usmerene na zaštitu domaćinstava i preduzeća od visokih cena struje i gasa, uz nastojanje da se minimizuju tržišne

distorzije i smanje ukupni troškovi energije.

Uredba je prvenstveno usmerena na ublažavanje visokih troškova električne energije i gasa za domaćinstva i preduzeća, kao i na smanjenje izloženosti volatilnosti međunarodnih tržišta.

Uključuje strukturne promene i reforme u vezi sa načinima priključenja projekata na nacionalnu elektroenergetsku mrežu, kao i podsticanje obnovljivih izvora energije (poput solarne i energije vetra) sa ciljem dugoročnog snižavanja cena struje.

Propisuje rešenja vezana za troškove sistema i komponente tarifa za gas i električnu energiju (uključujući nadoknade troškova vezanih za sisteme trgovine emisijama - ETS za termoelektreane).

Budući da ove državne intervencije i mehanizmi podrške utiču na tržište i konkurenciju, Italija se dogovorila sa Evropskom komisijom da ih zvanično prijavi i pošalje na reviziju u skladu sa pravilima Evropske unije o državnoj pomoći, čime se omogućava njihova ubrzana procena i usklađivanje sa propisima EU.

Italija povećava faktore umanjenja kapaciteta za baterije za tržište kapaciteta 2028. godine

RIM - Italijanski energetske regulator ARERA odobrio je revidirana tehnička pravila za aukciju na tržištu kapaciteta za 2028. godinu, povećavajući faktore umanjenja kapaciteta za solarnu i geotermalnu energiju, hidro i pumpne stanice, kao i baterije, uz istovremeno smanjenje za termoelektreane.

Reč je o koeficijentu koji regulator primenjuje kako bi utvrdio koliki se udeo instalirane snage nekog izvora može smatrati pouzdanim i raspoloživim u trenucima najvećeg opterećenja mreže, pojašnjava portal **ESS News**.

Viši faktor znači da se procenjuje manji realni doprinos koji pomenuti izvori mogu da pruže u vršnim satima, što direktno utiče na prihode i kalkulacije investitora na aukcijama.

Poljski energetske regulator traži šire izuzetke od pravila EU o skladištima energije

SOPOT - Poljski energetske regulator URE zatražio je šira izuzeća od pravila Evropske unije u vezi sa baterijama kako bi se olakšali problemi i rasteretila elektroenergetska mreža.

Kompanije koje upravljaju lokalnim prenosnim mrežama u Poljskoj trebalo bi da imaju dozvolu da u vlasništvu poseduju skladišta energije tamo gde su neophodne za stabilizaciju sistema, rekla je za **Rojters** predsednica URE Renata Mrožek.

Zbog velikog rasta obnovljivih izvora energije, poljska mreža se suočava sa velikim pritiscima i ograničenjima u prenosu, pa regulator smatra da bi fleksibilnija pravila za skladištenje energije pomogla u prevazilaženju ovih prepreka.

Globalna nestašica gasa čini preostale evropske termoelektrane na uglj profitabilnim

BRISSEL - Globalna kriza sa snabdevanjem tečnim prirodnim gasom (LNG) i skok cene gasa primorali su Evropu da se više osloni na preostale kapacitete na uglj, piše **Oilprice.com**.

Zbog skoka cene gasa, hladnijeg vremena i slabije proizvodnje solarne energije, termoelektrane na uglj u Evropi ove godine ostvaruju neočekivani profit.

Evropske zemlje, uključujući Nemačku, poslednjih godina su zatvorile kapacitete na uglj zbog klimatskih ciljeva. Međutim, preostale termoelektrane na uglj sada su postale neophodne za stabilizaciju elektroenergetskih mreža, s obzirom na to da proizvodnja struje iz gasa opada usled smanjenja potražnje i mera štednje gasa.

Prema procenama kompanije Energy Aspects, koje prenosi **Blumberg**, jedan od pokazatelja profitabilnosti proizvodnje električne energije iz lignita u Nemačkoj ovog meseca je skočio na čak 72 dolara (64 evra) po megavat-satu (MWh), dok je u isto vreme prošle godine iznosio nulu.

Analitičari kompanije Energy Aspects navode da će se visoke marže i isplativost proizvodnje električne energije iz uglja u Evropi zadržati najmanje do marta, odnosno tokom cele zimske sezone, mada IEA procenjuje da će godišnja potrošnja uglja u Evropi beležiti smanjenje (sa prošlogodišnjih 292 miliona tona na procenjenih 276 miliona tona), ali je taj pad trenutno usporen zbog energetske krize.

Planovi za nove projekte na uglj znatno premašuju broj odustajanja

BERLIN - Planovi za izgradnju novih projekata na uglj značajno nadmašuju njihov otkazivanje, pokazuju najnoviji podaci za Globalnu listu za izlazak iz uglja (GCEL) za 2026. godinu, koju priprema organizacija Urgewald.

Dok su tokom prethodne godine 76 planiranih projekata na uglj otkazani ili stavljeni na čekanje, najavljeno je čak 257 novih projekata. To znači da su na svaki otkazani projekat došla tri nova.

Ukupan broj projekata u izradi koji se odnose na rudnike uglja, termoelektrane, hemijska postrojenja i prateću infrastrukturu porastao je na 1.510 projekata.

Preko 40% kompanija koje se nalaze na GCEL listi trenutno razvija novu imovinu u sektoru termalnog uglja. Identifikovano je 335 kompanija koje razvijaju projekte termoelektrana na uglj. One planiraju izgradnju 606 novih jedinica ukupnog kapaciteta većeg od 740 GW (što je količina četiri puta veća od celokupne flote elektrana na uglj u Sjedinjenim Američkim Državama).

Kineske kompanije prednjače i odgovorne su za oko 70% globalnog plana za nove elektrane na uglj, dok indijske kompanije čine 18%, a preostalih 12% je raspoređeno širom 33 druge zemlje.

Rast cena uglja u EU ograničen ograničenim proizvodnim kapacitetima

BRISSEL - Evropske cene uglja dostigle su najviše vrednosti u poslednjih 3,5 godine, što je podstaknuto snažnim maržama za proizvodnju električne energije, piše 24. oktobra **Montel**.

Iako su cene skočile, dalji rast je ograničen jer je ukupni kapacitet termoelektrana na uglj u Evropi u međuvremenu smanjen.

Prema rečima učesnika na tržištu koje Montel citira, problemi sa snabdevanjem i trenutni skok potražnje već su u potpunosti "uračunati" u ove cene, zbog čega se ne očekuje drastičan dalji rast.

Šta se u EU smatra čistom energijom?

LONDON - U Evropskoj uniji definisanje šta se tačno smatra „čistom energijom“ obuhvata složen i često osporavan regulatorni okvir. Prema analizama, kao što je ona koju prenosi Londonska škola ekonomije i političkih nauka - **LSE**, ključne razlike i pravila važe za sledeće glavne sektore:

Vetar i solarna energija predstavljaju temelj klimatskih ciljeva EU i beleže rapidan rast širom država članica. Ipak, propisi poput Direktive o obnovljivim izvorima energije (RED III) postavljaju i stroge kriterijume za proizvodnju sekundarnih nosioca energije (kao što je zeleni vodonik), zahtevajući dodatnost i vremensku korelaciju kako se ne bi trošila energija iz fosilno dominantnih mreža.

Nuklearna energija se nalazi u centru političkih debata o tehnološkoj neutralnosti. Iako je propisi poput Akta o industriji sa neto nulom (Net-Zero Industry Act) zvanično klasifikuju kao tehnologiju sa nultom emisijom, njena praktična integracija u sisteme subvencija i fondova – koji su tradicionalno

prilagođeni vetru i suncu – ostaje neravnomerna. Propisi u vezi sa biomasom su postali stroži u teoriji (zahtevaju više pragove uštede gasova sa efektom staklene

bašte i ograničavaju podršku postrojenjima koja koriste isključivo primarnu drvenu biomasu), mada starija izuzeća i politički kompromisi i dalje dozvoljavaju rad delova postojećeg okvira.

Bugarska iznenađujući lider u Evropi na polju skladištenja energije u baterijama

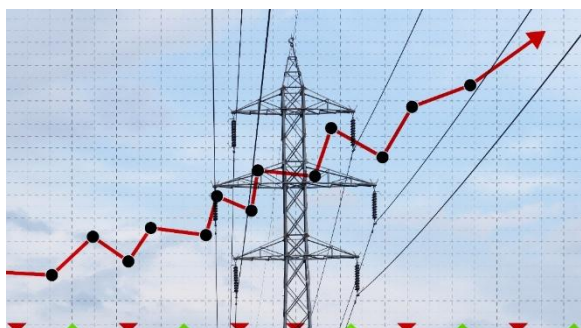
SOFIJA - Bugarska je uspela da udvostruči svoje kapacitete za skladištenje energije u kratkom vremenskom roku (dostiguvši oko 6 GW), čime je nadmašila mnoge veće evropske zemlje, javlja Rojters.

Ovaj uspeh je podstaknut kombinacijom izdašnih grantova iz fondova Evropske unije (oko 700 miliona evra), privatnih investicija i regulatornih promena koje su olakšale razvoj projekata čistine energije.

Zahvaljujući skladištenju viška energije, Bugarska je značajno povećala izvoz struje u susedne zemlje (poput pomoći Rumuniji tokom letnjih talasa i opterećenja mreže), čime je zaradila nadimak „baterija Balkana“.

Domaćinstva u Britaniji rizikuju veće račune za energiju zbog zaštite snabdevača od propasti

LONDON - Britanski regulator za energetiku, Ofgem, pokrenuo je konsultacije u vezi sa ponovnim uvođenjem takozvane „naknade za stabilizaciju tržišta“ (Market Stabilisation Charge). Ova mera je dizajnirana da zaštiti snabdevače gasom i električnom energijom od velikih kolebanja i volatilnosti na veleprodajnim tržištima energenata.

Stručnjaci i potrošačke organizacije upozoravaju da bi ove mere mogle indirektno dovesti do viših računa za domaćinstva. Takođe, preći opasnost da se ograniči konkurencija i oteža pronalaženje jeftinijih fiksnih tarifa, pošto bi nova pravila mogla da funkcionišu kao svojevrsna „penalizacija“ za promenu snabdevača.

Mere se razmatraju kako bi se sprečio rizik od masovnog bankrota energetskih kompanija (slično situaciji sa početka 2020-ih), do kojeg dolazi usled nestabilnosti cena prouzrokovane međunarodnim sukobima i kretanjima na globalnom tržištu energenata, piše **Argus**.

Finansijski stručnjaci i zaštitnici potrošača izrazili su zabrinutost, navodeći da je tržište danas znatno stabilnije i da ovakvi koraci neopravdano štite kompanije na račun građana u periodu kada se već očekuju visoki troškovi grejanja tokom zimske sezone.

Estonsko antimonopolsko telo kaznilo kompaniju Futugrid zbog manipulacije tržištem električne energije

TALIN - Estonska regulatorna agencija za tržište, Konkurentsiamet, izrekla je kaznu kompaniji Futugrid Technologies u iznosu od 16.000 evra zbog manipulacije tržištem balansne električne energije, objavio je EU energetska regulator **ACER**.

Kompanija je 31. marta 2025. godine dala ponudu na baltičkom tržištu balansnih kapaciteta, čime je preuzela obavezu da podnese odgovarajuću ponudu za energiju za isporuku 1. aprila 2025. Da bi izbegla aktivaciju ove ponude, Futugrid je unela nerealno nisku cenu od -9.999 evra/MWh za 1 MW negativne balansne energije.

I pored namere da izbegne aktivaciju, ponuda je ipak bila aktivirana i direktno je postavila marginalnu cenu balansiranja za taj period, čime su poslate obmanjujuće signale tržištu.

UKRATKO

EU da zauzda cene energije kako bi sprečila građane da se okrenu populistima - Jorgensen

BRISSEL - Evropska unija mora preduzeti hitne mere kako bi smanjila rastuće cene nafte i gasa i sprečila da se ogorčeni građani okrenu populistima i ekstremistima, poručio je evropski komesar za energetiku, Dan Jorgensen, tokom samita EU sredinom oktobra u Briselu, prenosi **Guardian**.

Cena EU dozvola za emisiju mogla bi na zimu da premaši 100 evra – BofA

NJUJORK - Procena Bank of Amerika (BofA) je da bi evropske dozvole za emisiju ugljenika (EUAs) ove zime mogle da premaše granicu od 100 evra po toni ekvivalenta CO₂, piše portal **Quantum Commodity Intelligence**. Zbog skoka cena gasa, proizvodnja električne energije iz uglja ponovo je postala ekonomski isplativija za evropske proizvođače (čak i uz uračunate troškove ugljeničnih taksi/dozvola).

IAEA: Nuklearna energija bi do 2060. godine mogla da se više nego utrostruči

NJUJORK - Kapacitet nuklearne energije mogao da se više nego utrostruči do 2060. godine, P kapacitet nuklearne energije mogao da se više nego utrostruči do 2060. godine, pokazuje najnovija procena Međunarodne agencije za atomsku energiju – IAEA. Iako su ambicije visoke, ostvarivanje ovog rasta zavisi od rešavanja složenih pitanja kao što su visoki troškovi izgradnje novih reaktora, dugi rokovi isporuke, finansiranje i bezbednost nuklearnih postrojenja, piše **ABC News**.

Italijanski energetske regulator uveo uslugu za povećanje likvidnosti na tržištu gasa

RIM - Italijanski regulator za energiju (ARERA) odobrio je novi mehanizam – uslugu likvidnosti gasa – sa ciljem da se smanji razlika između italijanske cene gasa (PSV - Punto di Scambio Virtuale) i glavnog evropskog referentnog repera, holandskog TTF (Title Transfer Facility) gasa. Smanjenjem ove razlike teži se ka tome da italijansko tržište gasa postane likvidnije, konkurentnije i da se spreče prevelike premije koje italijanski potrošači i privreda plaćaju u odnosu na ostatak Evrope, piše **ICIS**.

Ofgem osujetio pokušaj sindikata da izdejstvuje obelodanjivanje sporazuma o zaradama

LONDON - Sud je stao na stranu britanskog energetskeg regulatora Ofgema, odbivši pokušaj sindikata da primora regulatora da javno otkrije detalje i uslove nedavnog dogovora o platama. Prema sudskoj odluci, Ofgem nije bio u zakonskoj obavezi da pruži i objavi tražene pojedinosti o tim platnim dogovorima, čime je zaštićena interna dokumentacija i autonomija u pregovorima sa zaposlenima, prenosi portal **Law360**.